

Karam Singh v. State of Punjab & others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਕਰਮ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀਵਾਨੀ ਲਿਖਤ {ਸੰ. 1970 ਦਾ 3654

8 ਨਵੰਬਰ 1978. ਜੇ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III)— ਧਾਰਾਵਾਂ, 235 ਅਤੇ 236— ਧਾਰਾ 236 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਤਾ— ਰੱਦ - ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ— ਚਾਹੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ - ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ - ਕੀ [ਧਾਰਾ 236 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 235 ਅਤੇ 236 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਸਿਮੀ ਲਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਓ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 236 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। (2) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਤਾ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਅਜਿਹੀ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 235 ਖੁਦ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇਕੋ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ

ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਸਗੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ | ਸੈਕਸ਼ਨ 236(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਨਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ |

(ਪਾਰਾ 5 ਤੋਂ 8)।

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਡਬਲਯੂ 2415 ਆਫ 1968 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 21 ਫਰਵਰੀ 1967 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਮੁਕਤਸਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਡਬਲਯੂ 852 ਆਫ 1971 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 4 ਅਕਤੂਬਰ 1972 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਵੱਲੋਂ 28 ਜਨਵਰੀ, 1975 ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ : -

- (a) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ;
- (b) ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (c) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਆਈਬੀ ਭੰਡਾਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ

1. ਸਤੀਸ਼ ਟਿਵਾਣਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਏ.ਜੀ., ਜੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਕੀਲ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ,
ਨੰ. 21 ਐਸਕੇ ਹੀਰਾਜੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ।,

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.-

Karam Singh v. State of Punjab & others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

(1) ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸੀਪਲਿਟੀ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2236(2) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ Or ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਇੱਕ ਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 18 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਤੇ ਨੰਬਰ 705 ਦੁਆਰਾ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੇੜੀ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ। ਉਕਤ ਮਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਮਿਊਂਸੀਪਲ - ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 232 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਤੇ ਸਬੰਧੀ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 18 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਨੰ: 705 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 236(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਤੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

4. ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੰਦਰਾ ਆਰਡਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ 5 ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਥੀਮਟ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 232 ਹਨ ਜੋ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 233 ਅਤੇ 134 ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਗੰਭੀਰ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 235 ਅਤੇ 236 ਦੇ ਸਾਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰੋ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ: -

“ਐਸ. 235. ਜਦੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਧਾਰਾ 232, ਧਾਰਾ 233 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 234 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;

5. 2 236. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।
- (2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕਰਤੱਵ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਸਮਝੇ, ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 232 ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ।
- (3) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।" ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 235 ਅਤੇ 236 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੋਵੇਂ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੇ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਢਲੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ

Karam Singh v. State of Punjab & others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ : -

."ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ 80

ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੋ. ਧਾਰਾ 235 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 235 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਭੁੱਲ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 232 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ,; ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਪੱਖੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 235 ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਆਰਡਰ ਖਰਾਬ ਹੈ।

(5) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੋਰਟੀਓਰੀ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 236(2)। ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 235 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 232 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 236(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 232 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 235 ਅਤੇ 236 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਮਾਨ ਹਨ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 235 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 236 (2) 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(6) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰਵ -ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ - ਜੋ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਤਾ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਅਜਿਹੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 236(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(7) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 235 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਸਨੂੰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਕਲਪ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧਾਰਾ 236 ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ 235 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 236(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(8) ਇਹ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਟੈਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਦੀ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ (2) ਵਿੱਚ ਤੁਲੀ, ਜੋ . ਇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਕਟਰੋਏ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) 1968 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 2415 21 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

Karam Singh v. State of Punjab & others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਗਿਆ। ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਅੱਗੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਕਤ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਐਕਸਚੋਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ।

(9) ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਇੱਕ ਮਾੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸਖਤ ਕੇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 235 ਅਤੇ 236 ਵਿਚਕਾਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਖੁੰਝ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ* ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੈਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

(10) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਮਸਲਾ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਆ। ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

, “ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 236 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ: ਸਬੰਧਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਮਤੇ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਇਹ

ਸਿਰਫ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮਤਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਜੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(11) ਤੁਲੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ. ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ, ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 236(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰੋਲ ਕਰਾਂਗਾ।

(12) ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਮੁਕਤਸਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(13) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ.

(14) (15) ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(15) ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Karam Singh v. State of Punjab & others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸਿੱਤਲ, ਜੇ.,- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ